

Gospodarstvo

Zašto seljak ne mora da bolje unovči svoje proizvode?

Danasnje trgovanje, što ga vodi naše seljštvo, veoma je nesavršeno. Premda je seljak proizvođač i ujedno trgovac, on je odvisan od drugih stvari, od koje zavisi i cijena, to jest od tržišta. Što to tržište, to reći, da je ono upravo onaj čimbenik, koji ti je u ruci i za koju ubiraš i podupire tržište protiv samoga sebe. Razlog tomu leži u slabij obrazovanosti seljaka kao proizvođača i trgovca. Budući da se cijena traži ovako novcem, moramo u prvom redu gledati na što mu odrediš cijenu. Ona mora biti poštena i opravdana. Cijena mora biti poštena i opravdana. Ona mora biti poštena i opravdana. Ona mora biti poštena i opravdana.

Seljak se mnogo muči oko uzgoja mareva, perveča, pa ipak se njegova cijena ne može da od prije, dok, koja su po svojoj stvari samo korisna ili što više istiskuna. Uporna je namne vrijednosti dobara, što ih seljak prodaje, najveća od svih drugih, ali od njega kupuje redovno kapice s jačom kresom, pa se samo redovno odnose na Štetu seljaka, a na kresu kapca i bogataša.

Neke se seljštvo kod prodaje mareva ili drugih proizvoda, ne može stravi i položaj onoga, koji to treba i prema tome prosuditi svoju vrijednost i pravednu cijenu svojih proizvoda. Iz toga često proizlazi, da on ne može da pazi na ličevne proizvodnje svojih dobara. Sve više on ne određuje cijenu mišljenje, već kupca, praktično prava vrijednosti dobara, a niti prema svojim proizvodnim troškovima. Ošobito ne može seljak da uje ravna po svim načelima suda, kad vidi na tržištu kriza koja njegovog dobara ima prilično krizu. Ilo kako bilo, seljak su mlaka selja i onaj, koji je u ruci i za koju ubiraš i podupire tržište protiv samoga sebe.

Konkurencija, koja vlada na tržištu sa seljacima, veću je od bilo koje konkurencije, jer svaki seljak sam vodi svoje blago na svojim ili donosi svoje proizvode na tržište, pak je nadica na samu ili trgu. Konkurencija se, koža, o kome, što je u ruci istovrsna roba na kojim trgu. Naše seljštvo živi u takvim gospodarskim i društvenim priekama. Da opsebitno ovako neorganizovano ne može da seljaku takovu konkurenciju. Kod svake konkurencije pobijedi onaj proizvođač, koji može da obratiti i svoju proizvodnju prema tome, da njegova roba mora da ima i garancije proizvodne troškove i naposvi trebalo mora biti toliko, da namiri sve potrebe, koje su na trgu.

Kao malo bolje proči, ove pitanje, mora na to zaključiti, da se seljštvo veoma mora na trgu i ovi ne može davati ovako neorganizovano da odnosi niti o njemu. Na tržištu, koje vlada na tržištu. Zbogovi si seljaka, i on se nadat i goremu ropstvu, nego li, što nekad.

Kako će više daskoci tomu žu? Seljštvo zacilo treba naprijem obrazovano i to u tri smjera: uz opću obrazovanost, koju stiču u pučkoj školi, treba da dobiju i u stručna škola obrazovanost, zatim ne u trgovačke i odoban stručna obrazovanost. Seljaka može da oslobodi od propasti seljštvo razumno gospodarstvo. To jest, on mora da se brine za to, da priradi što više i što bolje proizvode, uz što manje troška, a zatim da ih što bolje unovči. Za prvo treba poljodjeljsko obrazovanost, a za drugo, poželjno, seljaku mora da znade, što se tako unovči na trgu. Što više, mora da znade, uo prvih onaj granu gospodarstva, koja mu prema prilikama njegove okolnice najviše nosi.

Međutim najviše će pomoći trgovini na selu gospodarska organizacija u zadrugama za zajedničku prodaju svih seljaka proizvoda.

Tako se n. pr. trgovci dogovore, da ne će seljaku plaćati volove, telece, svinje, ove, janjce, perad itd. po toliko i toliko lita kilogr. Naraski, tim trgovcima nijedan seljak ne može da proda skuplje svoje blago kao drugo seljaku. Tako se desava, da jedan seljak mora da proda svoju blagu za vrlo malo, oko kojih je prolio toliko znoja za vrlo malo novca, dok sve ono što on kupuje mora da plaća — stono rije, na pecu zlata.

Slično treba da radi i seljštvo pa da stvori svoje gospodarske organizacije i to zadruge. Zadruge nauče seljaka poboljšavati proizvodnju i priljubivati je zahtijeva trga i potrošaka. Zadruge sabiraju prihod svojih članova te ga u velikim množinama prodavaju velikim potrošačima. Dobitak, što su ga prije imali različiti trgovci, ostaje seljastva. Ako seljak dolazi organizovan i udružen na trgu (seljak) može da postigne s vršovom utjecaj na tržište, jer njegove cijene. Samo treba da seljak nauči, što je pravedna svojih proizvoda, i da stvori zadruge organizacije dobivaju točne izjavne izvještaje, pribudivajući potroške seljaka prihoda (blaga, vina, mlijeka, jaja itd.) te prerađujući ovako velike trgovine i postaju protivu kapitalističkih društava.

Za svaku privrednu granu gospodarstva može zadruga organizacija da vrši i sva posla trgovine. Zato seljštvo samo da osniva glavnu svoju gospodarsku na temelju samopomoći i uzajamnosti. Početak bit će težak, ali ništa za to. Mi moramo započeti i novca. Skepticizam nije na mjestu. Učeljno se u mirav: stupit podne pod teškim bremenom i stupit se dignet.

Malu seljačka škola.

GOJENJE VOČAKA.

Gojenje je vožaka kod nas veoma važeno, iako je bas gojenje od velike važnosti za plodovitost stabala. Pri tom moramo pak znati, kako djeluje pojedino gnojivo na razvoj vožaka.

Đušica, koja se stvapa na oblina stvaranja njezine, čija se moravna posjedstva, da se ne mogu stvarati oni male granice, na kojima više plodovi. Vočke traže najviše u drvo drže, lajajuće dušično gnojivo, dakle čilska salitra, te se radi, tova savjetuju, da se posle vočkama savao kakti, organski gnoj, koji sadržuje važna gojena djelujuća dušično gnojivo, a to bi bio stlaški gnoj.

Samo u oim slučajevima, kada stablo veoma slabo raste, da ni ne stvapa gnoj ne daje ploda, uat će se vrlo djelotvorno dušično gnojivo, čilska salitra, da mu se daje nova snaga za stvaranje drva.

Drugo je gnojivo, koje je uvijek potrebno vočkama ili kojega većinom u zemlji manjka, fosfor.

Mnogobrojni si poku i pokazali da je za gojenje vočkama, a po tome i razmak i dostup gojenju, važnija od vožaka i veći ili manji količin fosfora u zemlji. Zato je nužno potrebno, da se vočke iduče superfosforat i njime ne treba nikada škeritati, jer kako roje, naizum, zemlja je uvijek siromašna na fosforu.

Daljnje je gnojivo, koje mnogo djeluje na čisto i dobru plodom. kalij.

Kao što je za mesnato kočenje (kumpiri, pesa, repa itd.) tako i kalij i za vočke treba koristan, da nam plodivi dobri suću.

Vočke treba gnojiti po žini, a svakako, još prije nego li počne baciti pupolje. Kalij je zaokupati u zemlji plikom okopavanjem. Ne može se gnojiti uz samo debla, već se mora raspavati gnoj po cijelom prostoru, koji odleži ovako krošnje, i to zato što se one slabo žilice. Kalij usisavaji hranu iz zemlje, gojenja, a ne mogući na kraju korijena gdje su mlade žile.

U kojim se smjeru ta pojedina gnojiva mogu davati, to zavisi i raznim okolnostima, ali se općenito može računati, da je za svako odobro stabla dovoljno: 30 kg stlaškog gnojia i kg superfosfata i 1 kg kalita.

(A. d. P.)

Politički pregled

Razgraničenje između Italije i Jugoslavije na Rijeci.

U ponedjeljak 11. u sati prije podne predlažu italijanski vlasti jugoslavinskim vlastima luku sa Deltom i Bankinom. Jugoslavenske su vlasti to preuzele bez ikakvih rezervacija. Samo je u 11 sati prije podne prošla riječim (im teritorijem) isauška vuna glazba s jednom pješadije, koju je pratila masna svitela, čiji je vidljiv znak pokazano da je to zemlšte pripalo pod suverenitet jugoslavenske kraljevine. Komisija je za razgraničenje dovršila tu svoje radove, označivši granicu privremno bodljikavom žicom, dok se ne podigne željezna ograda, a na nckim je mjestima označena granica crvenom i bijelom bojom. Jedna je nepravila sa kapijom sv. Ivana, koja stoji na završetku mrtvog kanala. Riječene na glavi starog mosta između Susačka i Rijeke, koji su d'Annunzijevo legonari razori. Granica je komisija ustanovila, i to prema konvencijama granica mora da se podvodi kroz sredinu kapije, tako da ostane za kasnije rješeno, što je li ona susačka ili riječka. Ostale krajeve, koji su pripali Jugoslavini, italijanske su vlasti evakuirale. U ponedjeljak je prvi put, otkako je Italijanska vlada bila u Rieti, prošao jedan željeznički voz sa Rijeke do Bakra i natrag. U njemu se vozila naša i jugoslavenska komisija za utvrdjenje svaobiraka, koja je pregledavala taj dio proge. Ovih bi dana imao da se uspostavi potpuni sabračaj sa Rikom.

Italijanski je ministar vanjskih poslova, ponedjeljak 12 sati izvanredno sjednice vladi, koji je objavljeno, da se cijeli kompleks luke i gotovo, koji pripadaju Jugoslaviji, prizove zajedničkim imenom Susačka luka. Dasa-Italijanski Bankino je prozvan Karagiorgieva luka. Barosva luka — se odsuda zove Luka kralja Aleksandra, dok Deltu, sa drzacie to svoje dosadašnje ime. Glavni je gat u Aleksandrovoj luci prozvan Kat Erzana Borčića, a jugoslavenska obala mrtvog kanala, Riječine, Obala Frana Supila. Taj su svježani sjednici epnaskog edhora prisustvovali i jugoslavenske komisije: razgraničenje s g. generatom Milikom Gen. je Milic u lipom i patrijskom govom čestita Susaču na dobliku luka, koja će biti glavna gometa luka Jugoslavije. Nakon izrednih govora i spomenute promjene imena odavljana jugoslavinskom kralju pokladstvena bozjelica.

Nedjelje su italijanske službene novine objavile kraljev dekret u aneksin Rijeke Italiji. Istodobno je ustanovljena Kvarnerska komisija sa sjedištem na Rijeci. Na 2. je naručio da i kralj proslavna na svojem način u Rieti, 12. kraljeve prisustvo, obita svetog Krsta, Medjum je kralj obolio, pa je ta komisija otddjena do 16. maja.

ENGLSKA

Engleski parlament nastavlja svoja radnja, nakon to se je slegla veća bara radnja u državni i u pogledu održanja Plupla. Taj incident nije još utvrdjen, ali ne će imati velika posljedica.

Dvisti ministar aeronautike, Samuel Henne, izazvao je veliku diskusiju u engleskim zračnim silama, zadržavši od Komore da različi, što je njihovo, što je to, pa je u vrijeme prednjega vlade. Podnajtje za aeronautiku izjavio je u me vlade, da će ona fiktivno voditi i tu pravaa politiku prednjega vlade, ali da je spremna pristati na svaki predlog ipeeg razumavanja. S ovom izjavom još je jedan je Macdonaldova vlada izazvao svoje vlade, jer ona ne će uzimati ni prednja za razumavanje, ali da će poduprijeti politiku za svojevo razumavanje.

U raznim odgovorima što ih je Macdonald bio glade raznih upita izjavio je, da za sada ne će ničudno pitanje predložiti na rješavanje komercijalno, ali da do tog da je i se i u buduću posložiti ovaj organon u bilo kakvom važnijem pitanju. S ovom izjavom osudio je dosadašnji rad međunarodnog organa, ciljujući u prvom redu na italijansko-rječki sekob, pri kojemu je baš putem Konferencije Ambasadora bio povrijeđen autoritet Lige Naroda.

Iz Indije dolaze sve ozbiljnije vijesti, jer je predlog nezavisne stranke za promjenu ustava, u smislu samostalnosti Indije, prihvaćen u zakonodavnoj skupštini. Macdonald je naznačio nepravilni naprema ovom pokretu za nezavisnost, jer se je sada organizirao sastav komisije za procjenu ovog problema. To je časovita mjera koju ne može da prozjena ništa na činjenici, da veze između Velike Britanije i ostalih dijelova britanskog carstva danomice postupaju. Nakon neuspjeha ove komisije u postitio dođu opaziti sa s'ond svih dominiona a posebice u Kanadi i Indiji sve jaći pokret za što potpunijom nezavisnosti od Velike Britanije. Uva tendencija pojačala se je nakon što je radnička stranka došla na vlast, jer je ova stranka protivna svijetloj glavnosti, koja je sadržana u jednom od mislija predstavnici dominiona na carskoj konferenciji.

Njemačka

Pred nekoliko je dana započela službena akcija vlade za buduću izbora kampanju. Tu svrhu je već dne 19. o. m., državni kancelar Dr. Marx redom pozvao predne se vodje pojedinih stranaka u njemačkom rajnhstu i to najprije koalicione stranke, ali i socijalno demokratske i njemačke narodolake. Predgovori su strankama imali su dvojak svrhu: u prvom redu radilo se je o tome, da se sliksira rad njemačkog rajnhstoga, koji se je sastao dne 20. o. m. Š drugo opej strane bilo je aktueltne pitanje budućih izbora i raspusta

rajnhstoga. U koliko se dade sađe razabrati može se kazati, da se rajnhst ne će raspusti u kasnijem terminu kako je bilo prvobitno zaključeno nego prije, iako te ne će izbiri za buduću rajnhst uslijediti sredinom mjeseca juna nego prije, valjda već početkom mjeseca maja.

Kako je poznato, došlo je od izmirenja između rajha i Bavarske i u tu svrhu su se promijenile neke tehničke državopravne forme, poime gledom na rahnsver. U veri s tim došlo je i do promjene u mjestu državnog povjerenika. Kahrl i zapovjednik bavarskog rajhsvera general Lussow oduptu si. Na mjestu potonjeg došao je general marš barun Kress von Kressenstein.

Kress von Kressenstein je jedna vrlo markantna ličnost iz prošlosti rata. On je sin jednog lemačkog industrijalca i jedne od najpopularnijih ličnosti u Njemačkoj ne zbog svojega uspjeha nego zbog svojega neuspjeha. On je bio omar, koji je dozeo za Džemal-pašom, ali neuspjela navala na Suez Kanal. Osim toga bio je omar, koji je organizovao slobodno šveđsko državu na Kavkazu. Nakon rata su ga internirali na otoku Prinkipo u Mramornome moru.

Najkrajniji socijalizam, kako ga je formilirao Marx u komunističkoj formi sve više odobri i same socijalne demokratske stranke i to baš na onomu području, gdje je taj marizam nastao u Njemačkoj. Ošobito je u pojedinih zemljama njemačkih u posljednje vrijeme socijalna demokratska stranka pozela protiv marxizma pravi boi, jer da taj marizam nije ni najmanje počešad da izmiri italije nakon što će se nakon rata što više svuđe, gdje god se je on pojavio, sništio je zajedno sa kapitalizmom i temeljne moderne privrede i čitave neradničke stalaže.

Domaće novosti

Vedstvo našeg političkog društva „Edinost“ kod trčanskog prelektu.

Členovi eksekutivne naše političke organizacije, gg. Dr. Wilfan, Dr. Slavik i Dr. Vratović, posutili su proslavljenoj i radničkoj prefektu i radničkoj svešice iz zadržavljstvo Slovena u Italiji rad Italiani-ko-jugoslavenskog sporazuma, koji će biti i jedna u interesu i jedne i druge države a moguće i u prilog našoj manjini. „Mi želimo, izjavio naš vodje, miran i usmjern razvoj našega naroda te smo pripravni da sudjelujemo s vladom težeći za time, da zadovoljstvo našega naroda u Italiji učvrsti prijateljske veze među obim narodima. Glazom na dojadnje izbore za rimski Parlament izjavio je, da našim samostalnom nastupu kod izbora kao takvom nikako ne ćemo podavati protuzdravnog ili proturadničkog značaja, to više, pošto je predsjednik vlade sa isključenim narodnim manjina iz državne kandidatske liste pokazao, da im u potpunju mjeri priznaje zakonito pravo do svojeg sa-nostalnog zastupstva, koje ima da bez svotvoja protiv države i vlade kao takve obezbjeđuje prava i koristi ih manjina. Gospodin komendator Crispo Moncada uzeo je izjave naših vodja sa velikim zadovoljstvom na znanje je obećao, da će ih saopštiti na nadležno mjesto. Zatim je apelirao na njih, da uzastopje, da se utanočeno prijateljstvo također obitstini u svim čuvstvovanjima i djelovanjima obih naroda, kaošto je ono to po intencijama centralne vlade postavio sebi kao zadacu, otkad je imao čast, da prisustvuje sklapanju sporazuma. Komandant je je predložio zaogrnatim našim članovima, da će obitstati kod izbora, njegovog pokrajini strogo čuvati red i izborno rimboda.

Važna sudbena odluka glede iseljeničke kvote

Iseljenički zakon o kvoti propisuje, da nekoje vrste inozemaca mogu biti dopuštene u Sjedinjene Države i nakon što je kvota iscrpljena. Ti doseljenici jestu: inozemci, koji se vraćaju u Ameriku nakon kratkotrajnog posjeta u starom kraju, prije svog radnja, zatim glumci, umjetnici, predavači, holivudski srećenici, sveučilišni visokopostrovi, sveučilišni profesori učenaici, a također i kućni sluge, koji su već prije bili uposleni kod osobe, s kojom ili kojoj dolaze.

Ovaj dio zakona doseljeničke vlasti su dosele tumačile tako, da prije imenovani inozemci smiju doći u Ameriku i ako je kvota iscrpljena, ali da njihove žene i djeca nisu uzeta iz kvote. Uslijed toga, inozemac, koji je posao u stari kraj, smio se povratiti kroz šest mjeseci od dana odlaska iz Amerike bez obzira na kvotu, ali nije smio dovesti osobu u Sjedinjene države (Ameriku) svoju ženu ili djecu, koji su obitavala u starom kraju, osim ako je kvota njihove zemlje bila još nepoptunjena.

Sada je u nekoj sudbenoj parnici sud proglasio, da i žene i djeca takvih inozemaca moraju biti dopuštene i ako je kvota iscrpljena. Generalni doseljenički komesar, W. W. Husband, izdao je uslijed toga naredbu, da se ženama i mladođnođ djeci inozemaca, izuzetog od kvote, priznaju ista prava glede kvote, kao i njihovim ocovima.

U stvari, platiti ne mora. Eno spava u krevetu, jer sam mu dala odmor u vino, da ga ublažim!

Arapin je dade kuce dukata, i polieti u krevetu, gdje spavao obioj umali. Svoje mu radnje, a nisam, pa sam u krevetu, da je izumena to, i umalio kucati.

Ustani, Kraljeviću Marko, da zajedno popijemo čašu vina! Što si došao, po valja da zalozih krevetima Sarca, a što odsele papijes, ja ću platiti — galsaju ihu Arapin.

Ustaloj Marko, otvori mi oči! Platiti ću ustajale, ali ne može Svezan ko ruki. Hladno ko ris, ali se uzalud Svezan je, pa ni makne.

Arapin ga odvode u svoju kulu, odvče mu lance i baci ga u tamičiju, gdje je bio ognjuni žmri. Od vesela ispalo je dvjestu kubura, da se čule koga je zarobio, a sebe i svoje drugove gostio je kroz devet dana i deset noći.

Prvoni tamnici ležale su kosi poginulih sudzania, ali se Marko ne boji. Desnom nogom udara zima u gubice, da se je ovaj sktrkio, kao da je od pijske kaznen. Onda sjeđe i zamisli se duboko. Mislio je na svoje pobratime, bijele vlci. Doće li ga i dalje izabaviti? Pa što je već kucati na toliku, a Marku ne će san na oči. Najednost se čudan siji razlije po kulu tamnice, a stotine malih bijelih ćupika dignu Marka u zrak i ponesu ga na slobodu. Pred čarobnom snagom njihovih vjuna-

linjskih ručica raspade se debeli zdj kule, a Marko se nadie usred guste snijeg. Nije bio više u junačkom odijelu, jer su mu više dale vezenu narodnu košulju iz čenara, klečani pjas sa okruglim palton i okićene opanke ruzičaste. Sva tri pred njime. Opet Marko za ruči krasne saruica tikvica puna okuce.

Marko se srećan zahvali vilama; ali ga isti čase sreće zabolji:

Gdje je moj svirebi Sarac?

Vila bijaše već nestalo. Paripja ne bijaše uz njega. Samo dva junačka medije kraj sebotov, da ihu u osvetnjički boi.

Međutim stvori se opet uz njega njegova pobratima vila i pruži mu zlatan rog, velički: — Zadržati. Kraljeviću, i tvoje će Sarac omdati Joljetit!

Marko uze rog, zastrubi iz snažnih grudi, da se je svja sva puna potresla, a Sarac se u divljen nastu. Sarac prva njime. Opet Marko za strubi i u tren žice ednekalit junačka vjunačočeta, pa onda sruše na Arapina. Do ranez roje nije od proniste kule ostao kamen na kanienu.

Na ovome mjestu svuđa su odsele neć bijele vlci, koji se, pjevajući o slavli Kraljevici Marka, koji je jednim udarcem ubio ognjenožnja, starog duždarnia dbrubih vilu. Jedan uzdah iz grudi junačine Marka potresao je odsele u tren sva sreca vilska, i kudgod je junak hodao, ova su mu bile na pomoći.

Inozemce, udate za američke građanine, odnosno njihova maloljetna djeca, uživati će ista prava oprosta u koliko se tice kvote.

Protiv subdeno odluke, veli Hubbard u svojoj naredbi, „na kojoj se ova naredba temelji, uloženi je priziv na Vrhovno Sudiste Sjedinjenih Država, koje bi moglo u svako vrijeme da izreče svoj pravovjerik. Ako taj pravovjerik poništi odluku nižeg suda, gornja će se se odredba odmah opozivati.“

Iz toga sledi, da je ova odredba samo privremena. Dok američki Vrhovni Sudiste ne odluči u prostom smislu, svi doseljenici koji se vraćaju nakon kratkog posjeta u starom kraju, moraju se povesti u dom svoj zeml i djecu, a da se ne mogu vratiti raditi kvote. Isto vrijedi i za druge vrste doseljenika izuzetih od kvote. Doseljeničke vrste su primile narudžbu, da takve priplice, ako inace odgovaraju propisima doseljeničkog zakona. Ali ništa ne saznajemo, da se ikakva da na put, nadajući se, da će ova naredba vrijediti za njega. Vrhovno Sudiste može još danov ili sutra, da poništi prije navedenu sudovnu odluku. Događi li se to, ova će naredba odmah biti opozvana. Radi toga je najpametnije počekati, dok Vrhovno Sudiste izreče svoj pravovjerik u ovoj stvari.

Važno za one, koji se žele upisati u visoku trgovačku školu u Trstu.

Visoka škola za ekonomske i trgovačke znanosti u Trstu podava naslov doktora u ekonomskim i trgovačkim znanostima. Polaznicima je vrijednost ovaj doktorat, koji se samo u Italiji može da položi, ravnooran doktoratu, što ga podavaju drugi univerziteti kraljevine Italije. Program obuke za poluenje doktorske časti obuhvaća četiri godine sa sljedećim rasporedom:

I. tečaj: Politička ekonomija - trgovačko insinjuicje - računovodna statistika - ekonomska i trgovačka geografija - financijska aritmetika - sveopće i promijenjenije knjigovodstvo.

II. tečaj: politička ekonomija - trgovačko i industrijsko pravo - demografska i ekonomska statistika - ekonomska i trgovačka geografija - financijska aritmetika - sveopće i promijenjenije knjigovodstvo.

III. tečaj: trgovačko i industrijsko pravo - ekonomska i trgovačka povijest - međunarodno pravo - financijska znanost i financijska pravo - poznavanje robe - trgovačka tehnika.

IV. tečaj: trgovačko politika i carinarsko zak - restu - pomorsko pravo - bankovna i linika.

Osim toga se održavaju četiri slobodna tečaja za usavršavanje: a) osiguranje --- b) bankovna znanost --- c) izvoz i prevoz --- d) javna uprava.

U svim se tečajevima podučavaju sljedeći jezici: italijanski, francuski, engleski, njemački, srpsko-hrvatski, češkoslovački, ruski. --- Od ovih jezika treba da svaki učenik izabere dva, koja za ni postaju obavezna. Za inozemce je osim toga oblihan italijanski jezik.

Upisivanje inozemskih djaka: Osim Italijanaca, koji imaju propisane svjedočbe za pristup k Universitetima, mogu biti upisani kao redoviti djaci oni stranici koji su u inozemstvu u toku nekog godinjnog prozdužen u toku nekog godinjnog upisa u bilježanskom papiru od 2 lira) treba da bude upravljen na direktora kn visoke trgovačke škole (Regio Istituto Superiore di Commercio) u Trstu. Moški treba da bude položen: 1.) Kstenica u italijanskom prevodu; 2.) Naukovna svjedočba u italijanskom prevodu; 3.) Dva fotografije; 4.) 10 Lira za legitimaciju u upisnu knjižicu.

Kvarnierska poltrajna.

Shodajući se italijanske vlade. Za Gaz zeta Ufficiale obavljat će ulogu, sa kojim se ustanove. Kvarnierska pokrajina. Spiditate te pokrajine bit će na Rijeci. Nova pokrajina obuhvaća ce dva okruga. Prvo okružje sacinjava Rijeka sa onim područjem, koje je prema sporazumu izala iz Italije i Jugoslavije pripalo Italiji, a drugo Volosko-Opatica, koje se --- osim općina Podgrada i Materije, koje se priključuju koparskom okrugu --- odjeljuje od istarske pokrajine. Do novog naređenja stajat će na čelu nove pokrajine guverner, koji će

biti imenovan kraljevskom odlukom. Dok se ne ustanove u novoj pokrajini državni upravni uredi, obavljat će i nadalje uredi istarske pokrajine, koji je bio odjeljen i priključen kvarnierskoj pokrajini. Te će biti ovlaštteni, da prošire svoju djelatnost i na priključeno rječko područje.

Pred ustoličenjem novog tržačansko-koparskog biskupa.

Sa pozudane strane doznajamo, da je konatno italijanska vlada odobrila imenovanje Msgr. dr. Luigija Fogar za tržačansko-koparskog biskupa. Novi biskup zauzima svoje mjesto već 6. marta. I. G. Svećenici ustoličenje obaviti će se dva dana kasnije, dne 9. marta.

CRKUST GODIŠTA 1903. IZ VOJNICE SLUŽBE.

Preključer bili su ispušteni iz vojničke službe vojnici, koji su rođjeni u prvim trim mjesecima godišta 1903. Oni koji su kasnije rođeni bit će nekadašnje ispušteni iz službe.

Svesga po malo

Biljka, koja se hrani mesom i napada ljude.

U Americi nedelako od New-Orleansa otkriven se jedan novi životni događaj. Otkriven je mladost studenta botanike zaslus sa svoj glava na jedno 20 kilometara, da počuvajući biljke. Nekoliko dana ispitivati su vozeci sa samcem jedan baroviti teren; najzad našli na jedno osirveće i tu se iskruje. Odmah ih je privukla jedna čudnovata biljka, koja je bila u obliku stakla na potpuno crnom i sjajnom prevučeno naborenom korom koja je mogla lizati na kožu neke životinje. Zati cvjetovi sadili su divnim opojnim mirisom. Jedan od botaničari se približi da pomisli, ali je na svoje zapređenje bio snažno obuhvaćen jednom žilavom ličkom uskokom iz da se ostobodi ali ne samo što je sve jače stezan, nego žilavo i vlažno lišće počeo polihpno da mu liše kožu. Drvo je izgledalo kao ogromna živostinja, sa snažnim mišićima. Mladice je bilo toliko usisne; jedva je uspio da vikne drugu u pomoć. Njegov drug dčtra sa sjekirou i motkom iziđe sa svim biljnim delovima. Njho je najzanimljivije, dok su se svi mladi naučnici borili sa ovim neobničnim devetom, vidili su kako zecevi i viervecie isto devahtava drugim granaoma. Kako ih zavila na vrhu i naglo proleće. Kad nas drveće mirabivaše. Sumr. dok to drugije proleće lizati i životinje.

Teško debelimat

Danas je teško biti deban, naročito u Norveškoj. Debelikovići su, doduše, u Norveškoj bili slični simpatini i od njih govore onih delu. Policiji je pola u oči ova simpatija; publike za ove debelkoviće, to više, što je ta simpatija bukvalno na javu istom onda, otkako je u Norveškoj zabranjena alkohol. Policija je ispostakla sa sanlošćom gledala ove nespretnikoviće, kako teško dišući i jedući alko-motaz, trgevci, trgovački pomoćnici, ljubitelji alkohola i drugi. Od toga dana norveška policija zaustavila i prelažaje svakog odoblije zvezika, pa pri tom delazi do burmih smeha. Sve su oni pravi debeli ljudi, besto vrši onaj, koji se kačkama, drinom sa oni predlažu debeli ljudi nerovni već i iz drugih razloga.

Prvi generalni strajk na svijetu.

Kako se čini, od suzem nema ništa novo, pa tako u čarobiti izraik, to jedino govore, znajući važne kine, izgleda, da je te situacije generalnog strajka sira već skoro i 500 godina. Prvi labov strajk nastao je valida god. 1428. i to u Alkali i u općeta Rutenau. U tom je mjestu u ena doba bilo 12 čuvstva, a u strajk su stupili najviše cipinari. Poravnim, stavili su uoči, jer im nepovjerasi nisu htjeli prihvatiti nadnice. Ali pešto su u ono vrijeme radnici stanevali i hranili se u kućama svojih poslodavaca, to ih ovi, na najveštaji strajk, napustilo izbacivši iz stanova. Na ovaj isti noshodavaci, prihvatit će postoljedniti čidni staviti u radnicima ostali 11 čehovna čuvstva. Prvi strajk svih čehovskih radnika, dži cijele Bieve obale Raine sve do Bischofwillerta. Taj prvi generalni strajk ustan je tek onda, kad su gradovi Basel i Mulheim poslali svoje oklepnike protiv strajkasa.

Prevoz misli.

U Londonu je oči dora u privatnoj predavnoj Magnana China održana jedno saopćenje uspjelo i mehanika predavnoj čitavom kompjutivnom publikacijom. Radi se o prenosu misli dugova negu misli. Suprotni žanije izveći su ovaj zanimljivi pokus, imajući su pruge i zapurga bio je postavljen izn u gradnju debeli i neprovodni poravan. Člavo godiše. Zaupali su u ovaj svemir namizmat. Poravnim, a usim to, nepočela je na sebi jedna kačk sa objena od teskog i crnič barova. Maž se u ožnj sjiedio se druge strane paravana i njemu bude donesen jedan ovči zapućenac za motak, a kome nije nitko znao što sa država. I dok je muž vadio iz zornika

pojedine predmete, dotle je njegova žena na drugoj strani pogodjala, što je koji predmet. Uspjelo je to, daipače, da na isti način prošla i jedno pismo.

Vjencanja medju pacuima.

Jedan stranci zoolog podnio je Akademiji Nauka referat u svojim opažanjima kod životinja izvesnih kukaca.

Uz nekoliko originalnih fotografija, naučnik prikazuje kako se sklapa poznavstvo i brak medju pacuima.

Na prvoj fotografiji vidi se jedan pauk --- možak, koji vrebja na krupnu i masnu mulju.

Kod je našao što mu treba, i kad je ulovio, mižak njasma mlaha i nosi je tražeći kakvu kačku. Kad susreće ženkou, on joj ponudi mlahu kao vierenički poklon, što ženkou, kada se to vidi na trećoj fotografiji, prima sa najvećim zadovoljstvom.

U isto vrijeme ona je pristala da bude i supruža tome mižaku, i fotografije pokazuje kako se bračak dalje razvijaj.

Posljednja fotografija pokazuje kako ženkou brižljivo lipi na vrhu jedne visoke i ostrje trave.

Vuci raderali djevojku i natjerali žandare.

To se događilo u jednom crkvačkom selu u Rumunjskoj. Vuci su na kraju sela ubili djevojku, a ljudi, koji su to vidjeli, pobjegli su i nisu se usudili djevojku spasiti. Dan iz toga našli su žandari na lišima te djevojke u sumi kraj puta, a bio je ostao od nje samo kostur sa nekoliko lomihih mesa. Žandari natjerali su na kola, da je odveze u selo, ali što uočivši iz sume vuci i navale na kola. Vuci se opet bace pomamni na lesinu, a dotle su žandari odjurili i spasiili glavu.

Prociešan rast pojedinih naroda.

Na naučnim ispitivanjima, srednji stas ljudi u Engleskoj iznosi 174 metara; u Francuskoj 166 metara; u Norveškoj, Holandiji, Danskoj i Madžarskoj 167 metara; u Švajcarskoj, Belgiji i Rusiji 162 metara; u Njemačkoj 166 metara; a u Italiji i Španiji 165 metara. Učinak na kola, da se u Francuskoj ljudi izabavatskog valca, sveg rata od ljudi iz rodničkog stavlja, dok se u Engleskoj obavrtio.

Ofjerao ženu radi maćega pčene.

Neka je žena u Njemačkoj ližla svoj muž, što je je odjurao, a on je rekao, da ni je neću biti. Nakon toga, koji je vodio put u selo, do sela počeo od maćega mesa. Žena se pred sudom branila, da je morala tako učiniti, jer kraj male muzeve zarade nije drukčije mogli htjeli ohtjeli sa 12 djece. Zato je suda djece svalki dan, da po ulazima love mačke, a ona ih je onda pekla. Sud je osuduo mažu, da mora ženu uzeti natrag.

Milijunaš, koji pravi krivi novac.

Kako prolaze ljudi sa lažnim novcem, pokazuje lična pripovijetka, koja smu u ovom broju. Imajući, koji je vodio put u selo, do sela počeo od maćega mesa. Žena se pred sudom branila, da je morala tako učiniti, jer kraj male muzeve zarade nije drukčije mogli htjeli ohtjeli sa 12 djece. Zato je suda djece svalki dan, da po ulazima love mačke, a ona ih je onda pekla. Sud je osuduo mažu, da mora ženu uzeti natrag.

Koji će biti glavni narod u budućoj svjetskoj politici?

Američki silni bogataš Roketeler rekao je nedavno, da će u budućnosti biti najglavniji narod na svijetu. U njemu, koji je vodio put u selo, do sela počeo od maćega mesa. Žena se pred sudom branila, da je morala tako učiniti, jer kraj male muzeve zarade nije drukčije mogli htjeli ohtjeli sa 12 djece. Zato je suda djece svalki dan, da po ulazima love mačke, a ona ih je onda pekla. Sud je osuduo mažu, da mora ženu uzeti natrag.

Uzasma nestreka kod Venecije.

U Margheri kod Venecije jgala su se dva sa starih lmetova od topa. Lije neje eksplodiralo, a kome se negdje misli. Proglasi li eksplodirao za vrijeme igre i razlegao čitavo društvo na stotine sluzi komandira.

Navećci šir na svijetu

upraviti su Amerikanci. Taj je sil tržak dvadeset linaša kilitrenim, a stop 2000 dolara. Za taj se sil potrošeno 23.128 linaša miliona, a te je milijono pomazano od 1274 kava.

Voda skopila od vira.

Katn, da je to u Pešti, Tansa je uferna dok općinski pravoz na vodu, da je već skupila od vira.

Prosjačke novine. U Parizu su se složili prosjaci, a izdaju svoje novine. U tim se novinama javlja, gdje su gdje svatovi, krstike ih spravljeni, kao se i za prosjake uvijek nešto nači.

Književnost i umjetnost.

Književna izdanja Srpske Knjiz. Zadruge.

Knjige Srpske Književne Zadruge. Beogradu za godinu 1923. izišle su u vanredno ljepotj opremi i tvrdo uzvezano. U knjige jesu: Petar Petrović-Njegoš; Ljub. Mikolajković; Srpska drama; Iz razrije žrtava i pripovijetke; St. V. Zivadinović; Do posljednjeg daha; roman; Marko Čučić; Mile Primorac; slike i utisci; Primorac; D. Tah. R. Gorgievic; Naš nerodni život; Plantasi; Odbavima komedije i prevod s; (ruskoga od dr. Vasilija Terskovića. Knjige su pisane ćirilicom i koštaju 50 dinara. Te su planirane za usjek 500 dinara, dok treba redoviti svoje godine izdanja Srpske Književne Zadruge. Knjige, koje su izišle u 1921. mogu se dobiti za 50 dinara i one će g. 1922. za 60. Narodni mogu se obaviti i po toj upravi naslovna lista. Premostimo svoje pismo, kao i za književnost, da nam bave selu je knjige, koje su vrlo lijepe i zanimljive. Ko ne pozna ćirilicu, naučit će je u nekoliko dana, a žurnost svakoga od nas je da nađi to slavaevsko pismo.

Izdanja Matice Hrvatske.

Matice Hrvatske izdala je svoju redovnu godinu za godinu 1921. u četiri knjige, i to: 1. Glaski; Ljubava; Bismont; Matica i drugi povijesni, a posvećen auto-biografijom; 2. Vlada; Zgodnosti žrtvi, povic; 3. Amn; Vrhovna komisija, pravosudna; Jugo-slavonsko koo političke izdanje; prigodom 30-godišnjeg pogrebno-književnog radu; 4. Laszowski; Gorska kotar i Vinodol; dva drzavine knjezov; Frankopana i Zrinskih; mislo-pisane i posvećen, objave s ilustracijama. Članovi atemebitelj; objave sve četiri knjige uz doplatu za list; 5. dr. Milan Pribižević; Jugo-slavonko; lista; knjige; 6. Osim toga izšla je i šest knjiga izvanrednih izdanja i to: 1. Shakespeare-Bogdanovi; Kralj Richard III., tragedija u pet činova s uvodom i komentarom; 2. Zlatica; pjesma; Dan; 20.; knjižarska cijena Din. 25.; 3. Matopulje; Povijest; Jugo-slavonko; knjige; 1. od najistovijetnijeg vremena do XI. stoljeće prije Isusa, svezak 1; glaska; cijena Din. 20.; knjižarska cijena Din. 25.; 3. Dvokovci; Ruske narodne pripovijesti s ilustracijama; 1. i 2. Babiša; glaska; cijena Din. 46.; knjižarska 20.; 4. Pismo Marko Čučić; Dan; 3. Sviđer; drugo izdanje s uvodom; 1. i 2. 1. i 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 102